

SECOND YEAR

Kerala Board Question Paper 2023

[Download PDF
aglasem.com](https://aglasem.com)

Reg. No. :

Name :

SY-510

SECOND YEAR HIGHER SECONDARY EXAMINATION, MARCH 2023

Part – II

Time : 2½ Hours

SANSKRIT

Cool-off time : 15 Minutes

Maximum : 80 Scores

निर्देशा :

- 15 निमेषाः समाश्वाससमयः । प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम्, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च अयं समयः उपयोक्तव्यः ।
- प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगम्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
- प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयाः ।

നിർദ്ദേശങ്ങൾ:

- 15 മിനിറ്റ് സമാശ്വാസ സമയമാണ്. ഈ സമയം ചോദ്യങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനും ഇഷ്ടമുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും ഉത്തരങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും ഉപയോഗിക്കാം.
- ഓരോ ചോദ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷം ഉത്തരമെഴുതുക.
- ഓരോ ചോദ്യത്തിനുമുള്ള സ്കോർ അതോടൊപ്പം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഉത്തരമെഴുതുമ്പോൾ സമയവും സ്കോറും പരിഗണിക്കണം.

1-8 പ്രश्നാനാമുത്തരാണി കോഷ്ഠകാൽ ചിത്വാ ലിഖത । പ്രത്യേകം ഏകൈ: അङ्ക: ।

1 മുതൽ 8 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം ബ്രാക്കറ്റിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുത്ത് എഴുതുക ഓരോ സ്കോർ വീതം. (8 × 1 = 8)

1. ഗീതേ ചന്ദനമു ഇത്യർത്ഥേ പ്രയുക്തം പദം കിമു ?
(മലിനമു, മലയജമു, കിസലയമു)
2. “താത ! പ്രകോഷ്ഠേ തസ്മിനു മഹദുഷ്ണം വർതते” – കസ്യ വചനമിദമു ?
(ബാലകസ്യ, ശാരികാധാ:, രാധാധാ:)
3. മഹാഭാരതസ്യ കർതാ ക: ?
(വാൽമീകി:, വ്യാസ:, കാലിദാസ:)
4. യശോധരാ കസ്യ ഭാര്യാ ഭവതി ?
(സിദ്ധാർത്ഥസ്യ, ഛന്ദസ്യ, യേശുദേവസ്യ)
5. ‘കുമാരചിന്തയാമാസ ഭാവിഷിഷ്യഗണം നിജമു’ – കുമാര: ക: ?
(യേശുദേവ:, ശ്രീബുദ്ധ:, ജോസഫ്)
6. ‘ഭോ വിഷ്ണുഗുപ്ത: കുത: സന്ദേഹ:” – വിഷ്ണുഗുപ്ത: ക: ?
(രാക്ഷസ:, നന്ദ:, ചാണക്യ:)
7. ഭഗവദ്ഗീതാധാ കധോ: മിത്ഥ: ഭാഷണം ഉപവർ്ണിതമു ?
(അർജുനഭീമധോ:, കൃഷ്ണാർജുനധോ:, കൃഷ്ണനകുലധോ:)
8. യോഗശാസ്ത്രേ കതി അङ്ഗാനി സന്തി ?
(ഷട്, സപ്ത, അഷ്ട)

9-11 പ്രശ്നേഷു പ്രശ്നദ്വയോ: ഉത്തരം ഉദാഹരണാനുസാരം ലിഖത । പ്രത്യേകം ദ്വौ അङ्कौ ।

9 മുതൽ 11 വരെ ഉള്ള ചോദ്യങ്ങളുടെ ഉത്തരം ഉദാഹരണമനുസരിച്ചെഴുതുക ഓരോ വിഭാഗത്തിനും 2 സ്കോർ വീതം. (2 × 2 = 4)

9. ഉദാഹരണാനുസാരം പദച്ഛേദം ലിഖത ।

ഉദാ : ഭൂമിരिति → ഭൂമി: + इति

(ക) കവിരिति → _____ + _____ ।

(ഖ) हरिरिति → _____ + _____ ।

10. ഉദാഹരണാനുസാരം സന്ധി ।

ഉദാ : इति → अयम् = इत्ययम् ।

(ക) इति + अपि = _____ ।

(ഖ) इति + अत्र = _____ ।

11. ഉദാഹരണാനുസാരം വാക്യദ്വയം പരിവർത്ഥയത ।

ഉദാ : देवालयं गच्छति । ईश्वरं वन्दते ।

देवालयं गत्वा ईश्वरं वन्दते ।

(ക) विद्यालयं गच्छति । पाठं पठति ।

_____ ।

(ഖ) घण्टानादं श्रुणोति । कक्ष्याम् आगच्छति ।

_____ ।

12-15 പ്രശ്നേഷു ത്രയാണാം ഉത്തരം നിർദ്ദേശാനുസാരം ലിഖത । പ്രത്യേകം ത്രയോഽङ्ക: ।

12 മുതൽ 15 വരെ ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും മൂന്ന് എണ്ണത്തിന് ഉത്തരം എഴുതുക. ഓരോ വിഭാഗത്തിനും 3 സ്കോർ വീതം. (3 × 3 = 9)

12. അധ: പ്രദത്തം ഗദ്യഭാഗം പഠിത്വാ-ക്വ്വാന്ത-ല്യബന്ത-തുമുന്തന്ത പദാനി ചിത്വാ ലിഖത ।

मम अनुजानां शब्दं श्रुत्वा एव नीडात् बहिरागता । वृक्षस्य अधः तण्डुलान् प्रसृतान् यदृच्छया अपश्य तण्डुलान् आहर्तुम् उद्युक्तायां 'हा हर्तोऽस्मि' इति रुदितमश्रौषम् ।

क्व्വान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्तन्तम्
_____	_____	_____

13. आशयेन सह पद्यं योजयत ।

आत्मैव आत्मनः रिपुः ।	देवान् भावयतानेन ते देवा भावयन्तु वः । परस्परं भावयन्तः श्रेयः परमवाप्स्यथ ॥
परस्परभावना एव श्रेयस्करः ।	क्रोधात् भवति सम्मोहः सम्मोहात् स्मृतिविभ्रमः । स्मृति भ्रंशात् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥
क्रोधात् सर्वनाशोऽभिजायते ।	उद्धरेदात्मनाऽत्मानं नाऽऽत्मानवसादयेत् । आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥

14. संस्कृतभाषयानुवदत ।

- (i) പാണിനി സംസ്കൃത വ്യാകരണത്തിന്റെ ആചാര്യനാണ്.
(Panini is the Acharya of Sanskrit Grammar.)
- (ii) കേരളത്തിന്റെ തലസ്ഥാനം തിരുവനന്തപുരമാണ്.
(Thiruvananthapuram is the capital of Kerala.)
- (iii) ജീവിത വിജയത്തിന് മനോനിയന്ത്രണം അനിവാര്യമാണ്.
(Mind control is essential for life success.)

15. अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा अधो रेखाङ्कितपदानां स्थाने समानार्थकपदानि पेटिकातः चित्वा गद्यभागं पुनर्लिखत ।

अमुं वृत्तान्तं विज्ञाय जनाः आश्रमं समागतः । तदानीम् अनन्तपुरीतः आश्रमम् आगतः गुरुदेवः इमां वार्तां निशम्य खिन्नमानसोऽभवत् ॥

दुःख,	श्रुत्वा,	संभवं
-------	-----------	-------

16-18 प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । प्रत्येकं चत्वारि अङ्काः ।

16 മുതൽ 18 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം എഴുതുക. 4 സ്കോർ വീതം.

(3 × 4 = 12)

16. अधः प्रदत्तान् सम्भाषणांशान् पूरयत ।

(द्वौ आचार्यौ मिलतः तयोः सम्भाषणमत्र दत्तम्)

रतीषः - अये ! रघो _____ ।

रघुः - नमस्ते । अपि कुशली ?

रतीषः - _____ ।

रघुः - विशेषः अस्ति । अस्मिन् सप्ताहे कूटियाद्वम् भविष्यति

रतीषः - _____ ?

रघुः - मार्गाम् कूटियाद्वसप्ताहः प्रचलन्नस्ति ।

रतीषः - _____ ?

रघुः - आम् ! गृहे सर्वेः सुखिनः ।

17. अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा गद्यक्रमं पूरयत ।

मेषपालैर्नीयमानं मेषयूथं निरीक्ष्य सः ।

कुमारश्चिन्तयामास भाविशिष्यगणं निजम् ॥

मेषपालैः _____ मेषयूथं _____ स

_____ निजं _____ चिन्तयामास ॥

18. गद्यभागं पठित्वा चत्वारः प्रश्नाः लिखत ।

अरुविष्णुरम् जनपदे श्रीनारायणगुरुणा स्थापितः एकः मठः आसीत् । मठस्य समीपे एकं कदलीवनम् अवर्तत ।

एकदा एकः चोरः कदलीफलगुञ्जम् एकं मुषित्वा अगच्छत् ॥

कः	किम्	केन	कुत्र	कथं	कदा
----	------	-----	-------	-----	-----

19-22 പ്രശ്നേഷു ത്രയാണാം उत्तराणि निर्देशानुसारं लिखत । प्रत्येकं पञ्च अङ्काः ।

19 മുതൽ 22 വരെ ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും മൂന്ന് എണ്ണത്തിന് ഉത്തരം എഴുതുക.

5 സ്കോർ വീതം.

(3 × 5 = 15)

19. प्रस्तुताप्रस्तुतानि योजयत ।

प्रस्तुतानि	अप्रस्तुतानि ।
आवासः	हरिणी
राधा	विषम्
मलयजपङ्कम्	जालायते
कन्दर्पः	विपिनम् ।
प्रियसखीमाला	यमायते ।

20. यथोचितं योजयत ।

क	ख
आषामेनोन्	महाप्रस्थानम् ।
जयदेवः	हिमालयप्रत्यक्षङ्गुल्
माटम्पु कुञ्जुकुट्टन्	दर्शनमाला ।
पि.सि. देवस्या	गीतगोविन्दम्
श्रीनारायणगुरुः	क्रिस्तुभागवतम्

21. अधः प्रदत्तं पद्यं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

आत्मना बलवानेष ज्ञानपूर्णश्च बालकः ।

अवर्धत समं पित्रोरद्भुतानन्दशान्तिभिः ॥

(1) बालकः केन समं अवर्धत ?

(2) बालकः कथं अवर्धत ?

(3) पद्यस्याशयं स्ववाक्यैः लिखत ।

22. अधः प्रदत्तस्य गद्यभागस्याशयं मलयालभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।

आत्मनाथवियोगात् व्रणितात्मा यशोधरा भूतकालस्मृतिषु व्यापृता अभवत् । तत्र भवान् छन्देन सहैव जनपदं द्रुष्टुं प्रातिष्ठत । सायं प्रत्यागतः उद्यानस्य वित्त्ववेदिकायां तूष्णीमुपाविशत् । तन्नेत्रे अर्धनिमीलिते आस्ताम् । किं जातम् उच्यताम् । यशोधरे ! अद्याहं लोकमपश्यम् ।

23-27 പ്രശ്നേഷു ചതുര്ണാമു തുതരാണി നിര്ദേശാനുസാരം ലിഖത । പ്രത്യേകം ഷറ്റ് അങ്കു: ।

23 മുതൽ 27 വരെ ചോദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും 4 എണ്ണത്തിന് നിർദ്ദേശാനുസാരം ഉത്തരം എഴുതുക. 6 സ്കോർ വീതം. (4 × 6 = 24)

23. കതാസ്തമ്ബം 'വ്രജഹരിതമ്' ഇതി പാഠഭാഗാനുസാരം ക്രമീകുരത ।

- താപസീ വാത്സല്യപൂർ്നേന ചക്ഷുഃ താമ് വിലോക്യ സ്ഥിതമുഖീ അഭൂത് ।
- വിഘലിത: വൃക്ഷ: ക്രമേണ ശുഷ്ക: അഭവത് ।
- ശാരികാ പुरത: താപസീമ് അപശ്യത് ।
- വൃക്ഷമ് അനാദൃത്യ ഗന്തും സാ ന സമർത്ഥാ ।
- വൃക്ഷ: പല്ലവിത: പത്രै: ശാഖാഭി: സംപുഷ്ട: അഭവത് ।
- വിഗലിതലക്ഷ്യസ്യ വ്യാധ്യസ്യ ശരേണ വൃക്ഷ: വിഭ്വ: ।

24. ഗദ്യാശം പഠിത്വാ ഏകാം പടകതാം ലിഖത ।

ശ്രീനാരായണഗുരൂണാ സ്താപിത: ഏക: മഠ: അരുവിപുരം ദേശേ അസ്തി । തസ്യ മഠസ്യ സമീപേ ഏകം കടലീവനമവർതത । ഏകദാ ക്ഷുധാർത: ഏക: കടലീഫലഗുജ്ജമ് ഏകം മുഷിത്വാ അഗച്ഛത് । തത്രസ്തൈ: അന്തേവാസിഭി: ഗൃഹീതോട്യം ചോര: അരക്ഷിജനസമക്ഷം നീത: । മഠസ്യ ധനമപഹൃതമിതി ജ്ഞാത്വാ ന്യായാധീശ: ഏകാധികം ശതം താഡനം തസ്യ ദണ്ഡരൂപേണ അഘോഷ്യത് ।

25. പ്രദത്താം സൂചനാം പഠിത്വാ സംസ്കൃതസ്യ പ്രാധാന്യമധികൃത്യ ഏകം ലഘൂപന്യാസം ലിഖത ।

സൂചനാ :

- സുഭാഷിതാനി ।
- ഇതിഹാസ - പुरാണാനി ।
- സംസ്കൃതസാഹിത്യമ് ।
- സംസ്കൃതവ്യാകരണം ദർശനാനി ച ।

26. അധ: പ്രദത്തം ഗദ്യഭാഗം പഠിത്വാ പ്രശ്നാനാമു തുതരാണി ലിഖത ।

അസ്തികദർശനേഷു അന്യതമം ഭവതി യോഗദർശനമ് । അസ്യ ദർശനസ്യ അധാരം ഭവതി യോഗസൂത്രമ് । പതജ്ജലി മഹർഷി: അസ്യ പ്രണേതാ । അധുനികകാലേ വിവേകാനന്ദസ്വാമിന: അക്ഷീണപരിശ്രമേണ അസ്യ പ്രചുര പ്രചാരമലഭത । യോഗസൂത്രേ സമാധിപാദ: സാധനപാദ: വിഭൂതിപാദ: കൈവല്യപാദ: ചേതി ചത്വാര: പാദാ: സന്തി । യോഗശ്ചിത്തവൃത്തി നിരോധ: ഇതി പ്രസിദ്ധാ ഉക്തി: അस्मിന്നസ്തി ।

- (1) 'അസ്മിന്നസ്തി' ഇതി പദസ്യ പദച്ഛേദം ലിഖത ।
- (2) യോഗമധികൃത്യ പ്രസിദ്ധാ ഉക്തി: കാ ?
- (3) യോഗസൂത്രേ കതി പാദാ: സന്തി ?
- (4) കസ്യ അക്ഷീണപരിശ്രമേണ യോഗദർശനസ്യ പ്രചുരപ്രചാരമലഭത ?
- (5) യോഗദർശനസ്യ അധാര: കിം ഭവതി ?
- (6) യോഗസൂത്രസ്യ പ്രണേതാ ക: ?

27. प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा 'संगृह्य' लिखत ।

संस्कृतसाहित्ये काव्यं दृश्य श्रव्यभेदेन द्विविधौ स्तः । दृश्यकाव्ये रूपकाणि, चलच्चित्राणि, परम्पराः चान्तर्भवन्ति । तत्र रूपकाणि दशप्रकाराणि सन्ति । तेषु प्रसिद्धतमं नाटकं भवति मुद्राराक्षसम् । मुद्रया गृहीतः राक्षसः मुद्राराक्षसः । तम् अधिकृत्य कृतं नाटकं मुद्राराक्षसम् ।

मुद्राराक्षसस्य कर्ता भवति विशाखदत्तः । गूढनीतिः राजनीतिश्चाधिकृत्य एव अस्य नाटकस्य रचना । अन्नसत्रात् कुसुमपुराधिपेन नन्दराजेन कृतं विष्णुगुप्तनिष्कासनं, विष्णुगुप्तः चन्द्रगुप्तमुपयुज्य कृतं नन्दवंशोन्मूलनं चास्य नाटकस्य इतिवृत्तम् ।

वीररसप्रधानेऽस्मिन् नाटके सप्त अङ्काः सन्ति । शृङ्गाररसस्याधिक्यं विदूषकफलितं च अस्मिन् नाटके नास्ति । कथा कथनरीतिः पात्राणां चरित्रचित्रणं च नाटकस्यास्य वैशिष्ट्यं द्योत्यते ।

28-29 प्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । अष्ट अङ्काः ।

28 മുതൽ 29 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരണ്ണത്തിന് ഉത്തരം എഴുതുക.
8 സ്കോർ. (1 × 8 = 8)

28. प्रदत्तेषु भवतः इष्टतमगीतं चित्वा आस्वादनटीकां लिखत ।

- (1) त्यजति न पाणितलेन कपोलं
बालशशिनमिव सायमलोलम् ॥
- (2) सरसमसृणमपि मलयजपङ्कं
पश्यति विषमिव वपुषि सशङ्कम् ॥
- (3) स्तनविनिहितमपि हारमुदारम्
सा मनुते कृशतनुरिव भारम् ॥

29. अधः प्रदत्तां सूचनां पठित्वा श्रीनारायणगुरुदेवस्य भूतदयालुताम् अधिकृत्य एकम् उपन्यासं लिखत ।

सूचना :

- श्रीनारायणगुरुदेवः ।
- अरुविप्पुरं मठः ।
- कदलीफलगुञ्जस्यापहरणम् ।
- श्रीनारायणगुरोः उपदेशः चोरस्य मोचनं च ।